

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง “การพัฒนาความรู้ทางเทคโนโลยี การสื่อสารระหว่างผู้ปกครอง ครูและผู้เรียน” มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสำรวจสภาพปัญหา ความต้องการชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่องการพัฒนาความรู้ทางเทคโนโลยีการสื่อสารระหว่างผู้ปกครอง ครู และผู้เรียน ในระบบการสอนทางไกล 2) เพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรม เรื่องความรู้ทางเทคโนโลยีการสื่อสารระหว่างผู้ปกครอง ครู และผู้เรียน ในระบบการสอนทางไกล 3) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่องการพัฒนาความรู้ทางเทคโนโลยีการสื่อสารระหว่างผู้ปกครอง ครู และผู้เรียน รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ กรุงเทพฯและปริมณฑล จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสำรวจความต้องการชุดฝึกอบรมทางไกล 2) แบบประเมินสื่อชุดฝึกอบรมทางไกล 3) แบบประเมินความพึงพอใจในการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล 4) แบบทดสอบก่อนหลังเรียน โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ เป็นผู้ปกครอง และ ครู ระดับประถมศึกษา ที่อยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยทำการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 30 คน กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ปกครอง และครู ที่จะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับ ลูกหรือผู้เรียน เพื่อให้ผู้ปกครองและครูสามารถสื่อสารกับลูกหรือผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่องภาษาที่ใช้ในเทคโนโลยีการสื่อสารในปัจจุบัน ให้มีความเข้าใจในการสื่อสารกับลูกหรือผู้เรียน ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการสุ่มแบบเจาะจงสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 30 คน ได้มาโดยการคัดเลือกเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองและครูในระดับประถมศึกษาที่มีปฏิสัมพันธ์กับลูกหรือผู้เรียน สร้างความเข้าใจตรงกันเรื่องเทคโนโลยีการสื่อสารบนโลกไซเบอร์ และสามารถปรับเปลี่ยนแนวคิดให้เป็นไปในทางเดียวกันระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน และครูกับผู้เรียน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสำรวจความต้องการแบบประเมินคุณภาพสื่อ แบบประเมินผล

ก่อนหลังเรียน แบบสอบถามความคิดเห็น และ ชุดฝึกอบรมทางไกล และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล “เรื่องความรู้ทางเทคโนโลยีการสื่อสารของผู้ปกครองและครู” มีดังนี้

1. ผลการสำรวจความต้องการชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่องความรู้ทางเทคโนโลยีการสื่อสารระหว่างผู้ปกครอง ครู และผู้เรียน

ผลสำรวจความต้องการใช้สื่อการสอนทางไกลเรื่อง “ความรู้ทางเทคโนโลยีการสื่อสารระหว่างผู้ปกครอง ครู และผู้เรียน” มีผู้ตอบแบบสอบถามกลับมาทั้งสิ้นจำนวน 30 คน ส่วนใหญ่มีความต้องการชุดฝึกอบรมทางไกล เพราะเห็นว่าเป็นประโยชน์ กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ต้องการให้จัดกิจกรรมในรูปแบบการศึกษาดูงานและการฝึกอบรมสำหรับเนื้อหาองค์ความรู้ของชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่อง “ความรู้ทางเทคโนโลยีการสื่อสาร” สรุปได้ 3 หัวเรื่องใหญ่ ได้แก่ เรื่องที่ 1 ความรู้ทางนวัตกรรมเทคโนโลยีการสื่อสารในยุคปัจจุบัน เรื่องที่ 2 การสื่อสารกับลูกหลานหรือผู้เรียนในโลกออนไลน์ และเรื่องที่ 3 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง ครู และ ผู้เรียน

2. ผลการประเมินคุณภาพสื่อชุดฝึกอบรมทางไกลของผู้เชี่ยวชาญ ของชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่อง “ความรู้ทางเทคโนโลยีการสื่อสาร” ดังปรากฏผลดังต่อไปนี้

2.1 ผลการประเมินสื่อชุดฝึกอบรมทางไกลจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่าผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นเรื่องเนื้อหาในการนำเสนอว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจปรับปรุงแก้ไขลำดับความสำคัญ และรวบหัวข้อมาจากเดิม 5 เรื่อง เหลือ 3 เรื่อง เพื่อเป็นการรวมหัวข้อมาที่เกี่ยวข้องกันไว้ด้วยกันแล้วจัดเรียงใหม่ สำหรับภาษาและภาพประกอบ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขโดยการเพิ่มแหล่งข้อมูลที่มาที่สามารถสืบค้นได้ในชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่องระยะเวลาในการนำเสนอสื่อชุดฝึกอบรมทางไกลไม่มีการแก้ไข แต่เพิ่มเติมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในคู่มือแนวการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้นำสื่อไปใช้เผยแพร่ในการเรียนการสอนจะได้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้ปกครอง และนักเรียน แบบประเมินผลก่อนและหลังเรียน คณะผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงเนื้อหาในแบบทดสอบก่อนนำไปใช้จริง

2.2 ผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลของผู้เชี่ยวชาญ ของชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่อง “ความรู้ทางเทคโนโลยีการสื่อสาร” ที่มีต่อผู้เข้ารับการศึกษาฝึกอบรมดังปรากฏผลดังต่อไปนี้

2.2.1 ด้านความพึงพอใจในการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในกิจกรรมการฝึกอบรมและการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลฯ ในระดับมากถึงมากที่สุด มีเพียงข้อเสนอแนะเรื่องระยะเวลาในการฝึกอบรมเท่านั้นที่ขอเพิ่มเป็น 2 วัน

2.2.2 ด้านการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง “เทคโนโลยีการสื่อสาร” มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ให้ความสนใจ และเห็นประโยชน์ของชุดฝึกอบรมทางไกล คาดว่าจะนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการเรียนการสอน พร้อมกับเผยแพร่ให้เป็นประโยชน์ด้านการศึกษาต่อไป

2. อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาและหาประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมทางไกล และผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การสำรวจปัญหาความต้องการชุดฝึกอบรมทางไกลของกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ มีความต้องการอยู่ในระดับมากเนื่องจาก ความรู้เรื่องการสื่อสารกับเด็ก ผู้ปกครองและครู เป็นเรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็วจึงควรให้ความสำคัญกับการสื่อสารระหว่างครู ผู้ปกครองและนักเรียนให้สามารถสื่อสารได้อย่างเข้าใจตรงกัน

การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลจากการประเมินคุณภาพสื่อที่ได้ดำเนินการพัฒนาและให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพของเครื่องมือพบว่า คุณภาพของเครื่องมือสามารถนำไปใช้ได้ในระดับดีและ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงเนื้อหาตามที่คุณเชี่ยวชาญแนะนำ ซึ่งทำให้เป็นผลดีกับการเก็บข้อมูลเพราะแบบสอบถามสั้น กระชับและเข้าใจง่ายต่อการตอบคำถามมากขึ้น

การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มเป้าหมาย พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลฯ สูงกว่าก่อนการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลฯ เนื่องจาก 1) ชุดฝึกอบรมทางไกล ฯ ซึ่งใช้สิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลัก และผ่านการตรวจสอบ เนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่าน และ ผู้วิจัยได้ปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะ 2) ชุดฝึกอบรมทางไกลฯได้นำมาทดลองใช้กับ ครู ผู้ปกครอง บุคลากรทางการศึกษา และ นักเรียน 26 คน 3) ก่อนการฝึกอบรมจริง 1 สัปดาห์ คณะวิจัยได้จัดส่งเอกสารให้ผู้จะเข้ารับการอบรมศึกษาล่วงหน้า 4) ในการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการมีวิทยากรในคณะผู้วิจัยได้บรรยายเนื้อหาในเอกสาร ประกอบการใช้ PowerPoint และจัดกิจกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพิ่มทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ในการฝึกปฏิบัติจริง ให้กับผู้ใช้อบรมได้ ทำการศึกษาเนื้อหาบทเรียนมาก่อนแล้ว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ถวิล เนตรวงษ์ (2547) พบว่า ชุดฝึกอบรมครูที่ได้ผ่านขั้นตอนในการจัดทำอย่างมีระบบมีวิธีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม ได้ผ่านการตรวจสอบประเมินความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการทดลองปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง เช่นเดียวกับ คมสันต์ ชโนศวรรษ์ (2548) พบว่า ชุดฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพจะต้องผ่านกระบวนการในการสร้างชุดฝึกอบรมอย่างมีหลักการ ผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องและมีการทดลองใช้พร้อมกับการปรับปรุง ก่อนสร้างเป็นชุดฝึกอบรมที่นำไปใช้ทั่วไปได้ การส่งชุดฝึกอบรมให้ศึกษาล่วงหน้าก่อนการอบรม 1 สัปดาห์ เป็นอีกประการหนึ่งที่พบว่าทำให้ผู้ใช้รับ

การอบรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการฝึกอบรมดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ คมสันต์ ชโนศวรรษ์ (2548) ที่พบว่าการศึกษาที่ผู้เข้ารับการอบรมมีการจัดเตรียมเนื้อหาก่อนทำให้เกิดความคิดรวบยอดในการกระตุ้นแนวความคิด และผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรม ในการฝึกอบรมมีการนำกิจกรรมที่หลากหลายมาผสมผสานทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจมากขึ้น

3. ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่องความรู้ทางเทคโนโลยีการสื่อสาร ระหว่างผู้ปกครอง ครู และผู้เรียน มีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 การดำเนินโครงการพบปัญหาในการทำวิจัยเนื่องจากในปี 2554 ประสบปัญหาภัยธรรมชาติคือ มหาอุทกภัย ทำให้การดำเนินโครงการในรูปแบบการสอนทางไกลผ่านสื่อมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนเป็นสื่อเอกสารแทนสื่อออนไลน์ ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถคาดการณ์เหตุดังกล่าวได้จึงปรับเปลี่ยนรูปแบบสื่อเพื่อให้สามารถดำเนินการวิจัยต่อไปได้

3.1.2 การใช้สื่อการสอนอาจเพิ่มวิธีการสังเกตการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง และนักเรียน และครูกับนักเรียน จะพบปัญหาบางกรณี เช่น ผู้ปกครองและนักเรียนไม่มีการพูดคุยปรับความเข้าใจกัน ครูกับนักเรียนมีการสื่อสารโดยใช้ภาษาพูดที่เข้าใจไม่ตรงกัน ซึ่งหากเพิ่มแบบสังเกตในขณะฝึกอบรมอาจทำให้สะท้อนปัญหาการสื่อสารได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

3.1.3 การใช้สื่อการสอนทางไกลอาจมีการปรับเปลี่ยนให้เป็นการใช้สื่อในการสอนเผชิญหน้า เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนระหว่างผู้ปกครองและครูเพื่อการแก้ไขปัญหาการสื่อสารในสังคมออนไลน์ของลูกหลานและนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหากมีหน่วยงานภาครัฐให้ความสำคัญควรให้มีการวิจัยเพิ่มเติมและจัดทำสื่อทางไกลเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว เช่น คุณตาคุณยาย กับลูกหลานในการใช้ภาษาวัยรุ่นหรือภาษาสมัยใหม่ในการสื่อสาร รวมทั้งให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุในการปรับตัวให้มีทักษะในการใช้สามารถใช้สมาร์ทโฟน หรือแท็บเล็ต ในการสื่อสารกับลูกหลานได้

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 เมื่อนักวิจัยเกิดปัญหาเรื่องการดำเนินโครงการ สถาบันวิจัยฯ ควรขยายเวลาการดำเนินโครงการทดแทนระยะเวลาที่ได้สูญเสียไปในชว่งน้ำท่วม ยิ่งไปกว่านั้นในส่วนของอุปสรรคในการดำเนินการวิจัยที่คณะผู้วิจัยต้องดำเนินการสำรวจข้อมูลใหม่ทั้งหมด จึงขอเสนอแนวทางต่อสถาบันวิจัยเรื่องการขยายเวลาการดำเนินการวิจัยควรพิจารณาเป็นกรณีไป และควรขยายเวลาไม่น้อยกว่า 6-9 เดือนสำหรับโครงการวิจัยประสบปัญหาอย่างไม่คาดคิด

3.2.2 ควรมีการศึกษาเรื่องผลกระทบจากการใช้แท็บเล็ตของเด็กในวัยเรียนตามนโยบายของรัฐบาลที่แจกแท็บเล็ตให้กับนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 1

3.2.3 ควรทำการวิจัยเรื่องผลกระทบของเทคโนโลยีการสื่อสารต่อคุณภาพชีวิตของคนในประชาคมอาเซียน

3.2.3 ควรมีการจัดทำโครงการต่อเนื่องเพื่อขยายผลในการนำสื่อการสอนที่พัฒนาขึ้นไปใช้เผยแพร่ต่อไป

3.2.4 ควรมีการศึกษาความต้องการชุดฝึกอบรมเรื่องสังคมออนไลน์ และสมาร์ทโฟนที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตคนในสังคมปัจจุบัน

